

"Evet, bazen bir tek kelime sebep-i necat ve medar-ı rıza olur." cümlesini izah eder misiniz; bunun tersi de olabilir mi?

"Evet, bazan bir tek kelime sebep-i necat ve medar-ı rıza olur. Kemiyetin ehemmiyeti o kadar medar-ı nazar olmamalı. Çünkü bazan bir tek adamın irşadı, bin adamın irşadı kadar rıza-yı ilâhîye medar olur." (1)

"... 'Senden başka ilâh yoktur. Seni her türlü noksandan tenzih ederim. Gerçekten ben kendine zulmedenlerden oldum.' diye dua etti." (Enbiyâ, 21/87)

"Hazret-i Yunus Aleyhisselâmın kıssa-i meşhuresinin hülâsası: Denize atılmış, büyük bir balık onu yutmuş. Deniz fırtınalı ve gece dağdağalı ve karanlık ve her taraftan ümit kesik bir vaziyette, لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ münâcâtı, ona sür'aten vasita-i necat olmuştur."(2)

Hz. Yunus (as), düştüğü bu durumdan kurtulmanın tek çaresi olarak tevhidi görüyor ve duasında bunu belirtiyor. Yani koca okyanusta, milyonlarca balıktan bir tanesinin içinde, üstelik hava karanlık ve fırtınalı, bu zor şartlardan beni ancak her türlü noksandan mukaddes ve münezze bir İlah kurtarabilir mülâhazasından, bu dua meydana geliyor.

Hz. Yunus (as)'in zifiri karanlıkta, fırtınalı bir denizde içinde milyonlarca balıktan bir balığın karında tek bir cümlelik dua ile necat bulması, bu cümleye güzel bir serlevhadır diyebiliriz.

Bazen insan öyle bir bunalır öyle bir sıkılır öyle bir çaresizlik içinde bir kelime ile dua eder ki Allah bütün âdet ve kanunlarını bir kenara itip, kulun o bir kelimelik duası hürmetine arş-ı alayı titretir.

Durum aksine de işleyebilir. Yani bazen ağzımızdan, tavrımızdan öyle bir şey çıkar ki bu gayretullaha dokunur, onun celal ve kahrını celp edebilir; bundan da titremek gerekir. Hatta ilm-i kelam kitaplarında, elfaz-ı küfür ve bunlardan sakınmak adına

bir bab açılmış, bu konu titizlikle işlenmiştir.

Üstad Hazretlerinin şu ifadeleri de bu konuda çok manidar:

"Madem öyledir, hazer et, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem'a, bir işarette, bir öpmekte batma. Dünyayı yutan büyük letâiflerini onda batırma. Çünkü çok küçük şeyler var, çok büyükleri bir cihette yutar. Nasıl küçük bir cam parçasında gök, yıldızlarıyla beraber içine girip gark oluyor. Hardal gibi küçük kuvve-i hafızanda, senin sahife-i a'mâlin ekseri ve sahaif-i ömrün ağlebi içine girdiği gibi, çok cüz'î küçük şeyler var, öyle büyük eşyayı bir cihette yutar, istiab eder."(3)

Dipnotlar:

- (1) bk. [Lem'alar, Yirminci Lem'a.](#)
(2) bk. [age., Birinci Lem'a.](#)
(3) bk. [age., On Yedinci Lem'a.](#)